Miejsce na identyfikację szkoły

dysleksja

ARKUSZ PRÓBNEJ MATURY Z OPERONEM HISTORIA

POZIOM ROZSZERZONY

Czas pracy 180 minut

LISTOPAD ROK 2008

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 22 strony (zadania 1–19). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Rozwiązania zadań zamieść w miejscu na to przeznaczonym.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.

Życzymy powodzenia!

Za rozwiązanie wszystkich zadań można otrzymać łącznie **50 punktów**.

Wpisuje zdający przed rozpoczęciem pracy

PESEL ZDAJĄCEGO

KOD ZDAJĄCEGO

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Arkusz opracowany przez Wydawnictwo Pedagogiczne OPERON.
Kopiowanie w całości lub we fragmentach bez zgody wydawcy zabronione. Wydawca zezwala na kopiowanie zadań przez dyrektorów szkół biorących udział w programie Próbna Matura z OPERONEM.

Książki do matury: Sklepmaturalny.pl
Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl

CZĘŚĆ I
TEST SPRAWDZAJĄCY WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI USTALONE W STANDARDACH WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH Z HISTORII (20 punktów)

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl

Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 1. *(2 pkt)*

Przeanalizuj fotografię makiety starożytnego miasta, a następnie, posiłkując się wiedzą pozaźródłową, wykonaj polecenia.

a) Podaj nazwę kolistej budowli umiejscowionej w centrum zdjęcia oraz nazwę miasta, którego rekonstrukcję uwidoczniono na fotografii.

. . . . . .

b) Podkreśl ten z poniższych punktów, który zawiera prawdziwe informacje.

– Rekonstrukcja przedstawia widok miasta sprzed IV w. p.n.e.

– Rekonstrukcja przedstawia widok miasta z okresu między IV a III w. p.n.e.

– Rekonstrukcja przedstawia widok miasta z okresu między II a I w. p.n.e.

– Rekonstrukcja przedstawia widok miasta po I w. n.e.

Zadanie 2. *(1 pkt)*

Do opisów osób w tabeli dopisz właściwe imiona.

a) Egipski faraon, który próbował uczynić najważniejszym bogiem Egiptu Atona.	
b) Grecki polityk i mówca, który mimo trudności w mówieniu wygłaszał m.in. wspaniałe przemówienia zwane filipikami.	
c) Cesarz rzymski, którego uznawano również za filozofa. Jego *Rozmyślania* do dziś uznaje się za dzieło wybitne. Zmarł podczas obrony granic Rzymu nad Dunajem.	

Zadanie 3. *(2 pkt)*

Przeanalizuj mapę ukazującą podział imperium karolińskiego, a następnie, posiłkując się wiedzą pozaźródłową, wykonaj polecenia.

a) Podaj rok i miejsce zawarcia porozumienia, którego wynikiem stał się widoczny na mapie podział imperium karolińskiego.

.....

.....

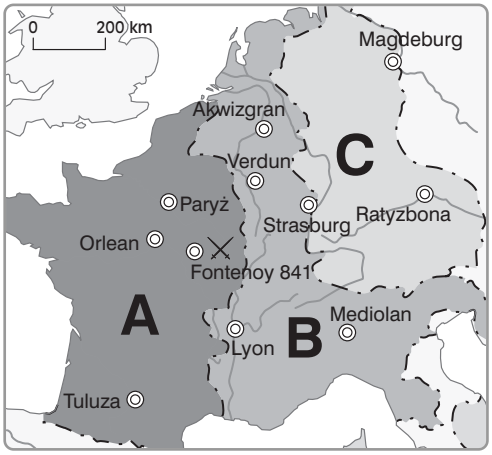

b) Podaj nazwy państw powstałych po zawarciu układu wspomnianego w poleceniu a), a które oznaczono na mapie literami.

A .....

B .....

C .....

Zadanie 4. *(2 pkt)*

Każdemu z przedstawionych w tabeli przywilejów szlacheckich przyporządkuj odpowiednią datę, wpisując przy nim właściwą literę, oraz postanowienie, wpisując cyfrę rzymską.

Przywilej	Lata	Postanowienia
a) jedlneńsko-krakowski		
b) warcki		
c) koszycki		
d) cerekwicko-nieszawski		
e) piotrkowski		

A. 1423, B. 1430–1433, C. 1454, D. 1374, E. 1496, F. 1425

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

I. Zmiana poradlnego z 12 do 2 groszy z łana

II. Prawo usuwania nieposłusznego sołtysa

III. Nietykalność osobista dla szlachty

IV. Zakaz nabywania dóbr ziemskich dla mieszczan

V. Zwoływanie pospolitego ruszenia i uchwalanie podatków za zgodą szlachty

VI. Określenie wielkości minimalnej pańszczyzny

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 5. *(3 pkt)*

Wyjaśnij, na czym polegał i kiedy wystąpił dualizm w życiu gospodarczym Europy. W swojej wypowiedzi użyj pojęć: refeudalizacja, defeudalizacja, czynsz, gospodarka ekstensywna.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Zadanie 6. *(2 pkt)*

Przeanalizuj załączoną tablicę genealogiczną, a następnie, posiłkując się wiedzą pozaźródłową, wykonaj polecenia.

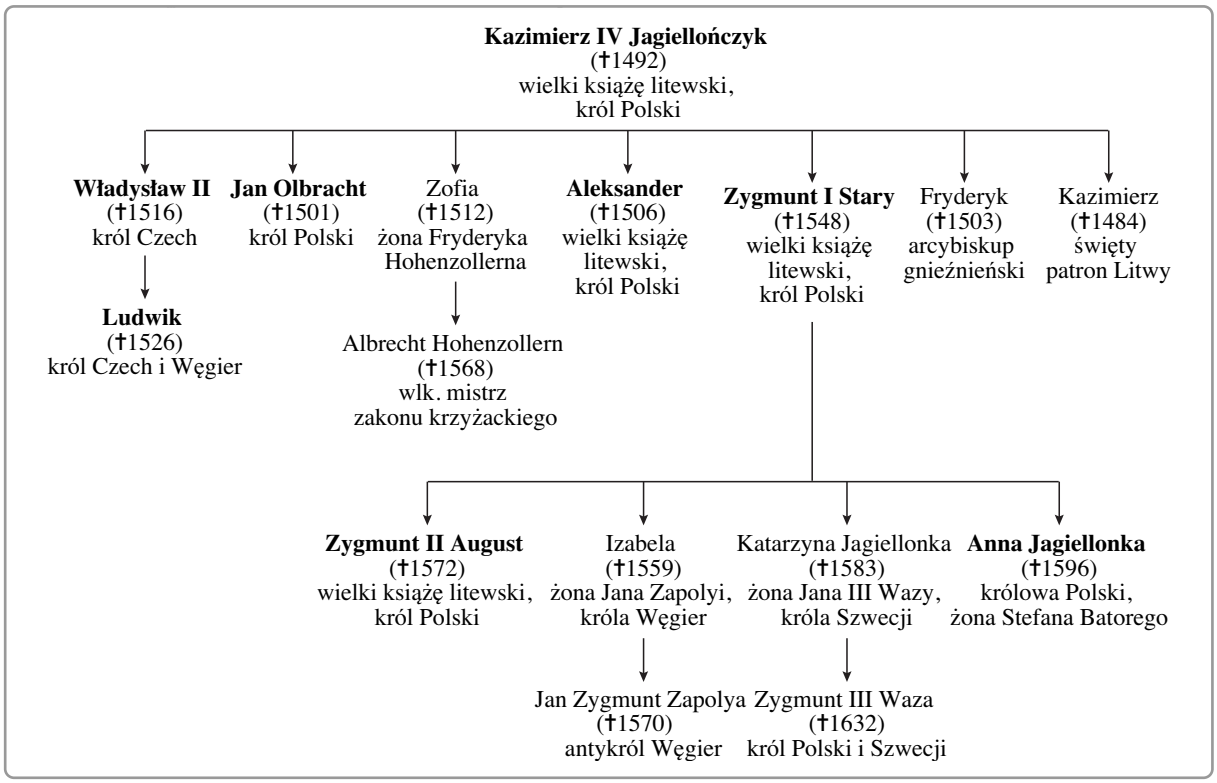

a) Przedstaw związki dynastyczne Jagiellonów z Wazami.

.....

.....

.....

.....

.....

b) Przedstaw polityczne skutki (dla Rzeczpospolitej) objęcia polskiego tronu przez Wazów.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 7. *(1 pkt)*

Przeanalizuj załączoną mapę, a następnie nadaj jej tytuł, pamiętając, że musi on zawierać określenie lokalizacji, tematu i okresu.

obszar wpływu stronników parlamentu
walki między rojalistami a stronnikami parlamentu
powstania wywołane przez rojalistów

katolicy
anglikanie
kalwiniści

.....
.....
.....

Zadanie 8. *(1 pkt)*

Rozpoznaj stwierdzenia prawdziwe i fałszywe, wpisując przy nich odpowiednio prawda lub fałsz.

a) Konstytucja amerykańska jako pierwsza wprowadziła w życie zasadę trójpodziału władzy.	
b) Wielki Terror to okres, gdy Francją rządzili żyrondyści.	
c) Kongres wiedeński sformułował obowiązujące w Europie przez następne dziesięciolecia zasady decentralizacji, dekartelizacji, restauracji i legitymizmu.	

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 9. *(2 pkt)*

Przeanalizuj informacje dotyczące polskich konstytucji zamieszczone w tabeli, a następnie przy każdej z nich wpisz obiegową nazwę, jaką określano daną ustawę zasadniczą.

a) Wprowadziła w Polsce rozwiązania ustrojowe istniejące w ZSRR	
b) Znosiła urząd Naczelnika Państwa	
c) Zapewniała swobodę wyznania, lecz uznawała katolicyzm za religię panującą i zabraniała obywatelom porzucania katolicyzmu	
d) Wprowadzał odpowiedzialność prezydenta przed „Bogiem i historią”	

Zadanie 10. *(1 pkt)*

Przeanalizuj tekst źródłowy, a następnie podaj nazwę polskiego powstania, w czasie którego ogłoszono cytowany dokument. Podaj daty roczne trwania powstania.

Z Manifestu Rządu Narodowego

Nikczemny rząd najezdniczy, rozwścieklony oporem męczonej przezeń ofiary, postanowił zadać jej cios stanowczy: porwać kilkadziesiąt tysięcy najdzielniejszych, najgorliwszych jej obrońców, oblec w nienawistny mundur moskiewski i pognać tysiące mil na wieczną nędzę i zatracenie. [...]

Polska nie chce, nie może poddać się bezopornie temu sromotnemu gwałtowi. [...]

W pierwszym zaraz dniu jawnego wystąpienia, w pierwszej chwili rozpoczęcia świętej walki, KCN ogłasza [...]. *Ziemia, którą Lud rolniczy posiadał dotąd na prawach czynszu lub pańszczyzny, staje się od tej chwili bezwarunkową jego własnością* [...]. *Właściciele poszkodowani wynagrodzeni będą z ogólnych funduszów państwa. Wszyscy zaś* [...] *wstępujący w szeregi obrońców kraju* [...] *otrzymają z dóbr narodowych dział obronionej od wrogów ziemi. Do broni więc, Narodzie Polski, Litwy i Rusi*.

Cyt. za: I. Koberdowa, *Powstanie* [...]. *Teksty źródłowe do nauki historii w szkole*, nr 35, Warszawa 1959.

.....

Zadanie 11. *(1 pkt)*

Przeanalizuj załączone reprodukcje wybitnych dzieł malarskich, a następnie dobierz spośród wymienionych niżej nazwisko twórcy każdego z obrazów. Wpisz nazwiska w wykropkowania pod obrazami.

Paul Gauguin, Edvard Munch, Vincent van Gogh, Max Liebermann, Edgar Degas, Jan Matejko, Marcel Duchamp, Andy Warhol, Francisco Goya, Ernst Barlach, Henri Matisse, Salwador Dalí

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

a) .....

b) .....

c) .....

Zadanie 12. *(2 pkt)*

Przeanalizuj załączone teksty źródłowe, a następnie, posiłkując się wiedzą pozaźródłową, oceń, która z cytowanych not jest wiarygodniejsza. Uzasadnij swoje zdanie.

Nota ministra spraw zagranicznych Wiaczesława Mołotowa do ambasadora RP w Moskwie Wacława Grzybowskiego z 17 września 1939 r. (fragment)

Wojna niemiecko-polska ujawniła wewnętrzne bankructwo państwa polskiego. W ciągu dziesięciu dni operacji wojskowych Polska straciła wszystkie swoje okręgi przemysłowe i ośrodki kulturalne. Warszawa, jako stolica Polski, już nie istnieje. Rząd polski uległ rozkładowi i nie okazuje przejawów życia. Oznacza to, że państwo polskie i jego rząd przestały faktycznie istnieć. Dlatego też straciły ważność traktaty zawarte pomiędzy ZSRR a Polską. Pozostawiona własnemu losowi i pozbawiona kierownictwa Polska stała się łatwym polem wszelkiego rodzaju niebezpiecznych i niespodziewanych akcji, mogących stać się groźbą dla ZSRR. Dlatego rząd radziecki, który zachowywał dotychczas neutralność, nie może w obliczu tych faktów zajmować nadal

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

neutralnego stanowiska. Rząd radziecki nie może także pozostać obojętny na fakt, że zamieszkująca terytorium Polski pokrewna ludność ukraińskiego i białoruskiego pochodzenia jest bezbronna i została pozostawiona własnemu losowi. Rząd radziecki polecił wobec powyższych okoliczności Naczelnemu Dowództwu Armii Czerwonej, aby nakazało wojskom przekroczyć granicę i wziąć pod swoją opiekę życie i mienie ludności Zachodniej Ukrainy i Zachodniej Białorusi.

Odpowiedź ambasadora Wacława Grzybowskiego na notę Wiaczesława Mołotowa, Moskwa 17 września 1939 r. (fragment)

Żaden z argumentów użytych w nocie dla usprawiedliwienia uczynienia z układów polsko-radzieckich świstków papieru nie wytrzymuje krytyki. Według moich wiadomości głowa państwa i rząd przebywają na terytorium Polski. Suwerenność państwa istnieje, dopóki żołnierze armii regularnej walczą. To, co nota mówi o sytuacji mniejszości narodowych, jest nonsensem. Wielokrotnie w naszych rozmowach mówił pan o solidarności słowiańskiej. Gdzie się podziała wasza solidarność słowiańska?

Cyt. za: J. Eisler, M. Sobańska-Bondaruk, *Historia 1789–1990. Wybór tekstów źródłowych dla szkół średnich*, Warszawa 1995.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

CZĘŚĆ II
ZADANIA ZWIĄZANE Z ANALIZĄ ŹRÓDEŁ WIEDZY HISTORYCZNEJ
(10 punktów)

TEMAT:
Władza a społeczeństwo w czasach Polskiej Rzeczpospolitej Ludowej
Zapoznaj się z materiałami źródłowymi (od A do F). Następnie wykonaj polecenia zamieszczone w arkuszu odpowiedzi (zadania od 13 do 18).

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Źródło A

Przemówienie radiowe Józefa Cyrankiewicza

[…] *nie trzeba ukrywać faktu, że zbrodniczy prowokatorzy wykorzystali istniejące bezsprzecznie bolączki i niezadowolenie w niektórych zakładach pracy z powodu trudności ekonomicznych* [...] *decyzja o poprawieniu tych błędów zapadła ze strony rządu i partii jeszcze kilka dni temu*. [...] *Nie przeszkodziło to prowokatorom w zorganizowaniu w czwartek demonstracji, którą od dawna przygotowywali także przy pomocy przyjezdnych organizatorów*. […] *albowiem chodziło o to, aby* […], *miasto Międzynarodowych Targów i w okresie Targów – uczynić terenem zamieszek*. […]. *Krew przelana* […] *obciążyła wrogie Polsce ośrodki imperialistyczne i reakcyjne podziemie, które są bezpośrednimi sprawcami zajść*. [...] *Każdy prowokator czy szaleniec, który odważy się podnieść rękę przeciw władzy ludowej, niech będzie pewny, że mu tę rękę władza ludowa odrąbie w interesie klasy robotniczej, interesie chłopstwa pracującego i inteligencji, w interesie walki o podnoszenie stopy życiowej ludności, w interesie dalszej demokratyzacji naszego życia, w interesie naszej Ojczyzny*.

Cyt. za: *Wiek XX w źródłach*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk i S. B. Lenard, Warszawa 1998.

Źródło B

Rezolucja Walnego Zebrania Oddziału Warszawskiego Związku Literatów Polskich z lutego 1968 r.

Pisarze polscy zgromadzeni […] *poruszeni zakazem dalszych przedstawień* Dziadów *Mickiewicza na Scenie Teatru Narodowego, stwierdzają:*

Od dłuższego czasu mnożą się i nasilają ingerencje władz sprawujących zwierzchnictwo nad działalnością kulturalną i twórczością artystyczną, ingerencje dotyczące nie tylko treści utworów literackich, lecz także ich rozpowszechniania i odbioru przez opinię.

System cenzury oraz kierowania działalnością kulturalną i artystyczną jest arbitralny i nie jawny, nieokreślone są w nim kompetencje poszczególnych władz oraz sposób odwoływania się od ich decyzji.

Ten stan rzeczy zagraża kulturze narodowej, hamuje jej rozwój, odbiera jej autentyczny charakter i skazuje na postępujące wyjałowienie. Zakaz, który dotknął Dziady, *jest tego szczególnie jaskrawym przykładem*.

[…] *Powodowani troską obywatelską wzywamy władze PRL do przywrócenia, zgodnie z naszą wielowiekową tradycją, tolerancji i swobody twórczej. Domagamy się przywrócenia* Dziadów *Mickiewiczowskich w inscenizacji Kazimierza Dejmka, których usunięcie ze sceny wywołało zrozumiałe rozgoryczenie mieszkańców stolicy*.

Cyt. za: *Materiały z dziejów Polski 1945–1980*, cz. 2, z. 1, Warszawa 1985 r.

Źródło C

Komu to służy?

W godzinach popołudniowych w piątek w rejonie Krakowskiego Przedmieścia i Nowego Światu powstały zakłócenia w ruchu ulicznym i komunikacji. Przyczyną ich była sytuacja, jaka wytworzyła się na terenie Uniwersytetu Warszawskiego w wyniku nieodpowiedzialnych wystąpień grupy studentów, do których dołączyły się elementy chuligańskie. [...]

Na Uniwersytecie Warszawskim co pewien czas daje znać o sobie grupka awanturników, wywodząca się z kręgów bananowej młodzieży, której obce są troski materialne, prawdziwe warunki życia i potrzeby naszego społeczeństwa. Oni to próbują wywoływać co pewien czas niepokój, oni to przeszkadzają zdecydowanej większości młodzieży, która pragnie się uczyć i korzystać z tych wszystkich możliwości rozwoju, jakie jej stwarza władza ludowa. Oni to byli sprawcami wczorajszych zajść, wykorzystując jako pretekst usunięcie z uczelni 2 studentów znanych z anarchistycznych wystąpień na terenie Uniwersytetu. [...]

Wystąpienia studentów UW przeniosły się poza mury uczelni na ulicę. Przechodnie przypatrywali się rozhisteryzowanym i rozkrzyczanym młodzieniaszkom początkowo z dezaprobatą, a potem z otwartym oburzeniem. Tym bardziej, że grupy studentów tamowały ruch uliczny w godzinach powrotu ludzi z pracy do domu. Aktyw społeczno-polityczny niektórych warszawskich zakładów pracy starał się wspólnie z władzami uczelni rozładować sytuację nawołując do spokojnego rozejścia się. Ponieważ perswazja nie odniosła skutku, do akcji musiała wkroczyć ORMO, a następnie Milicja Obywatelska.

„Życie Warszawy” z 9 III 1968 r.

Źródło D

Krzysztof Dowgiałło, *Ballada o Janku Wiśniewskim*

Chłopcy z Grabówka, chłopcy z Chylonii
Dzisiaj milicja użyła broni
Dzielnieśmy stali i celnie rzucali.
Janek Wiśniewski padł

Na drzwiach ponieśli go Świętojańską
Naprzeciw glinom, naprzeciw tankom
Chłopcy stoczniowcy, pomścijcie druha
Janek Wiśniewski padł

Huczą petardy, ścielą się gazy
Na robotników sypią się razy
Padają dzieci, starcy, kobiety
Janek Wiśniewski padł

Jeden zraniony, drugi zabity
Krwi się zachciało słupskim bandytom
To partia strzela do robotników
Janek Wiśniewski padł

Krwawy Kociołek to kat Trójmiasta
Przez niego giną dzieci, niewiasty
Poczekaj, draniu, my cię dostaniem
Janek Wiśniewski padł

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Stoczniowcy Gdyni, stoczniowcy Gdańska
Idźcie do domu, skończona walka
Świat się dowiedział, nic nie powiedział
Janek Wiśniewski padł

Nie płaczcie matki, to nie na darmo
Nad stocznią sztandar z czarną kokardą
Za chleb i wolność, za nową Polskę
Janek Wiśniewski padł

Cyt. za: *Materiały z dziejów Polski 1945–1980*, cz. 3, z. 2, Warszawa 1985.

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Źródło E

Apel Komitetu Obrony Robotników do społeczeństwa i władz PRL z września 1976 r.

Robotniczy protest przeciwko wygórowanym podwyżkom, który był wyrazem postawy niemal całego społeczeństwa, pociągnął za sobą brutalne prześladowania. W Ursusie, Radomiu i innych miastach bito, kopano i masakrowano aresztowanych demonstrantów. Najszerszy zasięg miało wyrzucanie z pracy, co obok aresztowań szczególnie uderzyło represjonowanych.

Stosowanie represji z reguły związane było z łamaniem prawa przez organa władzy.

Sądy wydawały orzeczenia bez materiału dowodowego. Z pracy wyrzucano naruszając przepisy Kodeksu Pracy. Nie cofnięto się przed wymuszaniem przemocą zeznań. Postępowanie takie nie jest niestety u nas – nowością. Wystarczy przypomnieć bezprawne represje, które spadły na sygnatariuszy listów protestujących przeciwko zmianom w konstytucji: niektórych wyrzucono z pracy, uczelni, bezprawnie przesłuchiwano, szantażowano. Od dawna jednak represje nie były tak brutalne i masowe jak ostatnio. Po raz pierwszy od wielu lat aresztowaniom i przesłuchiwaniom towarzyszy terror fizyczny.

Ofiary obecnych represji nie mogą liczyć na żadną pomoc ze strony instytucji do tego powołanych, np. związków zawodowych, których rola jest żałosna. Pomocy odmawiają też agendy opieki społecznej. W tej sytuacji rolę tę musi wziąć na siebie społeczeństwo, w interesie którego wystąpili prześladowani. Społeczeństwo bowiem nie ma innych metod obrony przez bezprawiem, jak solidarność i wzajemna pomoc.

Cyt. za: J. J. Lipski, *KOR*, Londyn 1983.

Źródło F

Dekret o stanie wojennym z 12 XII 1981 r.

Art. 8. 1. Właściwe organy administracji państwowej mogą, jeżeli wymagają tego interesy bezpieczeństwa lub obronności państwa, wprowadzać ograniczenia swobody poruszania się osób, polegające na nakazie lub zakazie przebywania, albo opuszczania w określonym czasie oznaczonych miejsc, obiektów i obszarów. […]

Art. 10. 1. Minister Spraw Wewnętrznych, w drodze rozporządzenia, może wprowadzać obowiązek:

uprzedniego uzyskania zezwolenia na zmianę miejsca pobytu stałego i pobytu czasowego, polegającą na przeniesieniu się do innej miejscowości,

zameldowania się przed upływem 12 godzin od chwili przybycia do określonej miejscowości. […]

Art. 12. Uprawianie turystyki oraz sportów żeglarskich i wioślarskich na morskich wodach wewnętrznych i terytorialnych jest zakazane.

Art. 13. 1. Zwoływanie i odbywanie wszelkiego rodzaju zgromadzeń, a także organizowanie i przeprowadzanie publicznych imprez artystycznych, rozrywkowych i sportowych oraz zbiórek publicznych wymaga uprzedniego uzyskania zezwolenia właściwego organu administracji państwowej.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy nabożeństw i obrzędów religijnych kościołów i związków wyznaniowych oraz zbiórek na cele religijne, odbywających się (prowadzonych) w obrębie kościołów, kaplic i przeznaczonych wyłącznie do tych celów domów modlitw.

Art. 14. 1. Zawiesza się prawo do strajków i akcji protestacyjnych.

2. Udział w strajku stanowi ciężkie naruszenie przez pracownika podstawowych obowiązków pracowniczych, a organizowanie lub kierowanie strajkiem lub akcją protestacyjną może być uznane za spowodowanie poważnego zakłócenia w funkcjonowaniu gospodarki narodowej. […]

Art. 18. 1. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia, może wprowadzić cenzurę przesyłek pocztowych i korespondencji telekomunikacyjnej oraz kontrolę rozmów telefonicznych, określając równocześnie organy cenzury właściwe w tych sprawach […]

Art. 42. 1. Obywatele polscy mający ukończone lat 17, w stosunku do których ze względu na dotychczasowe zachowanie się zachodzi uzasadnione podejrzenie, że pozostając na wolności nie będą przestrzegać porządku prawnego albo prowadzić będą działalność zagrażającą interesom bezpieczeństwa lub obronności państwa, mogą być internowani na czas obowiązywania stanu wojennego w ośrodkach odosobnienia. Postanowienia te nie naruszają immunitetów wynikających z przepisów szczególnych. […]

5. Internowanie uchyla się w czasie obowiązywania stanu wojennego, jeżeli w tym czasie ustaną przyczyny uzasadniające internowanie. […]

Art. 46. 3. Kto zabiera lub używa pojazd mechaniczny w celu wykorzystania go dla przeprowadzenia strajku lub akcji protestacyjnej, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3. […]

Art. 48. 2. Kto rozpowszechnia fałszywe wiadomości, jeżeli może to wywołać niepokój publiczny lub rozruchy, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 5 lat.

Art. 48. 3. Kto w celu rozpowszechniania sporządza, gromadzi, przechowuje, przewozi, przenosi lub przesyła pismo, druk, nagranie lub film zawierające wiadomości określone w ust. 1 i 2, podlega karze pozbawienia wolności do lat 5.

Cyt. za: *Wiek XX w źródłach*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk i S. B. Lenard, Warszawa 1998.

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

ARKUSZ ODPOWIEDZI

Na podstawie źródeł A

Zadanie 13. *(2 pkt)*

Podaj miesiąc i rok oraz miasto, w którym doszło do wydarzeń opisanych w tekście źródłowym. Oceń racje premiera Cyrankiewicza i uzasadnij swoją opinię.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Na podstawie źródeł B

Zadanie 14. *(1 pkt)*

Wyjaśnij, jakie wydarzenia spowodowały wydanie rezolucji przez ZLP i przedstaw własnymi słowami żądania ZLP.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

.....

.....

.....

.....

.....

Na podstawie źródła C i wiedzy pozaźródłowej

Zadanie 15. *(2 pkt)*

Wyjaśnij, co zaszło w Warszawie na początku marca 1968 r. Jakie były przyczyny wydarzeń? Kogo określano jako „bananową młodzież”?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Na podstawie źródła D i wiedzy pozaźródłowej

Zadanie 16. *(2 pkt)*

Opisz własnymi słowami wydarzenia wspomniane w wierszu. W opisie uwzględnij przyczyny i skutki wydarzeń oraz ich czas (miesiąc i rok) i miejsce. Wytłumacz, jak należy rozumieć określenie „krwawy Kociołek”.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Na podstawie źródła E i wiedzy pozaźródłowej

Zadanie 17. *(1 pkt)*

Przedstaw powody protestu robotniczego w 1976 r., formy represji zastosowanych przez władzę i nazwę organizacji, która wystosowała cytowany apel.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Na podstawie źródła F

Zadanie 18. *(2 pkt)*

Opisz zmiany w życiu codziennym Polaków, jakie wprowadził cytowany dekret. Wyjaśnij pojęcie internowanie.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

CZĘŚĆ III
Zadanie rozszerzonej odpowiedzi
(20 punktów)

Zadanie 19.
Zadanie zawiera dwa tematy do opracowania. Wybierz jeden z nich.

Temat I
Scharakteryzuj sposoby, jakimi Polacy w XIX w. próbowali odzyskać niepodległość.

Temat II
Na wybranych przykładach scharakteryzuj proces budzenia się świadomości narodowej społeczeństw XIX-wiecznej Europy.

Wybieram temat: .....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl